

NIEUWE VINDPLAATSEN VAN *HYPTIOTES PARADOXUS* (C.L. KOCH)

Piet Tutelaers

Lambertushof 52, 5667 SG Geldrop (Piet@tuite.nl)

ABSTRACT

New finds of *Hyptiotes paradoxus* all from Norway spruce (*Piceus abies*) plantations are given for the Netherlands.

Key words: distribution, habitat, *Hyptiotes paradoxus*

De driehoekswebspin is ook in ons land niet zeldzaam en bij het systematisch doorzoeken van fijnsparren (*Piceus abies*) aanplantingen bijna altijd te vinden. Bij jonge beplantingen staan de bomen dicht op elkaar waardoor er weinig ruimte is voor het maken van een geschikt web. Volgens Bellmann (1997) is de kans om deze interessante soort te vinden het grootst bij bomen van 10 meter hoogte.

In 2005 heeft David Attenborough bij de BBC de vijfdelige DVD-serie 'Life in the undergrowth' uitgebracht samen met een begeleidend boek. In deel drie hiervan komen de 'silk spinners' aan de beurt met uiteraard ruime aandacht voor de echte spinners (Araneae) o.a. met een opname van hoe *Hyptiotes paradoxus* prooi vangt met haar driehoekig web. Mocht je deze opname gemist hebben of nog eens willen bekijken dan kun je hiervoor terecht op de website van de BBC (zie literatuurijs voor de URL).

De eerste vondst van *Hyptiotes paradoxus* staat op naam van Van Hasselt (1894) en is gevangen door W. de Vos tot Nederveen Cappel, zoon van H.A. de Vos tot Nederveen Cappel. In juni van 2000 zijn Liesbeth, mijn vrouw, en ik naar Zuid-België op vakantie gegaan om daar te proberen de soort te vangen (Tutelaers 2001). Hier hebben we de habitat leren kennen en konden daarna de spin op verschillende plaatsen in Zuid-Nederland lokaliseren: Crixhoek (Stramproy), 18.vii.2000, en op drie verschillende plekken langs de Kettingdijk (Weert), 19.viii.2001. Kort na de publicatie in Natura hebben we de driehoekswebspin ook dicht bij huis weten te ontdekken: Groote Heide (Heeze) 2♀♂ op 16.vii.2001 en 6♀♂ op 12.viii.2001; Deurnsche Peel (Liessel), ♀♂ op 7.viii.2001; Achtereind (Aalst), 2♀♂ op 16.vii.2001 en 3 juv. op 21.vii.2001; Valkenhorst (Valkenswaard), 2 juv. op 28.ix.2001, ♀+juv. op 29.ix.2001 en juv. op 10.xi.2001; Moorsel (Somerens), 3 juv. op 27.vii.2003. In 2003 hebben we ook enkele plaatsen in het oosten van Nederland verkend en vonden hier vier exemplaren in een fijnsparrenaanplant naast de camping 't Olde Koting in Beuningen op 7.x.2003; een juv. en een ♀ met web in het natuurreservaat Schuitwater bij Swolgen op 10.vii.2004. Recent hebben we dicht bij huis weer twee nieuwe vondsten aan onze lijst kunnen toevoegen: een ♀ met web bij de voormalige Van Tuylhoeve (Heeze) op 12.viii.2007 bij het plukken van hazelnoten en 5 webben in het Keelven (Somerens) op 25.viii.2007 tijdens een spinnenexcursie voor het IVN Asten-Somerens. De laatste vindplaats is uit het vorig jaar toen we op 11.ix.2008 langs de grens bij Breklenkamp (Lattrop) met Nordhorn (D) fietsen en de zon uitnodigend door een rij fijnsparren scheen. We konden de verleiding om even te kijken niet weerstaan en hadden al heel snel een ♀ en diverse juvenielen gevonden.

Fijnsparren horen van nature op hellingbossen thuis, bij ons werden ze aangeplant op vochtige plekken waar het water niet kan wegstromen zoals op een helling wel het geval is. Het gevolg is dat de bomen natte voeten krijgen en hierdoor vatbaar voor allerlei ziektes worden. De fijnsparren worden hierdoor in Nederland niet ouder dan 40 jaar en worden steeds vaker door natuurbeheerders gerooid om inheemse boomsoorten weer een kans te geven. We hopen dat hier en daar toch nog enkele fijnsparrenbossen gespaard blijven al was het alleen maar om ons het genot, dat we beleven bij het aanschouwen van een driehoekswebspin die prooi vangt, niet te ontnemen.

Dit jaar is de driehoekswebspin verkozen tot spin van het jaar. Een extra aanleiding om eens goed naar de soort uit te kijken. De beste tijd hiervoor is van april tot en met september op een zonnige dag. Door tegen de zon in te lopen kun je dan de driehoekige webben extra goed zien.

LITERATUUR

- Arachnologische Gesellschaft e.V. 2009. Die europäische Spinne des Jahres 2009. – Die Dreiecksspinne *Hyptiotes paradoxus* (C.L. Koch 1843). http://www.arages.de/sdj/sdj_09.php.
- Attenborough, D. 2009. Life in the undergrowth. Top ten video clips. (<http://www.bbc.co.uk/sn/tvradio/programmes/lifeintheundergrowth/video.shtml>)
- Bellmann, H. 1997. Kosmos-Atlas Spinnentiere Europas. – Kosmos, Stuttgart.
- Hasselt, A.W.M. van 1894. Verslag van excursie naar Laag-Soeren, – Tijdschrift voor Entomologie 37: xli.
- Tutelaers, P. 2001. De Driehoekswebspin: eindelijk gevonden! – Natura 2001/4: 116-119. <http://www.knnv.nl/eindhoven/iwg/Araneae/driehoekswebspin.pdf>.
- Tutelaers, P. 2009. Website of *Hyptiotes paradoxus* (met diaserie over het leven van de driehoekswebspin) (<http://www.knnv.nl/eindhoven/iwg/Araneae/HP>)

